Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237. Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 163. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 24-го ЧЕРВНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 163. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 24, 1952. VOL. LX.

АЙЗЕНГАВЕР ПРОТИ ОРГАНІЗУВАННЯ ТРЕТЬОЇ ПАРТІЇ

Вашингтон. — Красвий Громадянський Комітет для вибору Тефта вийшов з твердженням, що хто підтримує генерала Двайта Д. Айзенгавера в його змаганні уневажнити респупублікавські правибори в стейті в Тексас під закидом, що вони були неправні й подиктовані прихильникази Тефта, такий очорнює Тефта й „нищить нашу американську двопартійну систему" — „Навіть прихильники Нового Розподілу" — каже комітет — „не пробували очорнювати його характер. Вони знають, що Боб Тефт, який майже ціле своє зріле життя присвятив публічній службі, приніс на прилюдну американську сцену найвищий рівень особистої служби, патріотичної діяльности й повної безкорисности. Саме в теперішній час, коли кожен громадянин, що справедливо думає, хоче покінчити корупцію в уряді і створити нову атмосферу пристойности й чесности, змагання очорнити великого республіканця й великого американця буде відбите". — Минулого тижня, як звісно, Красвий Республіканський Комітет заявив, що вирішення питання, чи республіканська делегація в стейті Тексас була правильно вибрана, буде передане Красвій Республіканській Конвенції, що збирається 7 липня в Шікаґо.

У відповідь на це твердження Красвого Громадянського Комітету за вибір Тефта, генерал Двайт Д. Айзенгавер заявив у неділу на пресовій конференції, що він не прийме номінації від Демократичної партії на президента й не буде співпрацювати з рухом за організацію третьої політичної партії на випадок, що він не буде вибраний республіканським кандидатом найближчого місяця. Деякі прихильники Айзенгавера в Колорадо виступили минулого тижня з думкою, що Айзенгавер буде кандидувати на становище президента без допомоги Республіканської партії, як це в 1912 р. зробив був Теодор Рузвелт. Кореспонденти запитували теж Айзенгавера, на скільки в цьому правди, що президент Труман обіцював йому свою підтримку, якщо б він прийняв кандидатуру від Демократичної партії. На це генерал відповів, що такої оферти не було, а зрештою він цю справу вияснив у своїй книжці „Хрестоносний похід в Европі".

Акт Тефта не може продукувати сталі, каже Моррей

Ґері, у стейті Індіяна. — Филип Моррей, провідник юнії Юнайтед Стілворкерс, що вийшла на страйк, заявив, що „закон Тефта-Гартлі не буде продукувати сталі". У завзятій промові, якою Морей таврував сталеварних промисловців і конґресменів, які вимагають використання закону Тефта-Гардлі для здавлення страйку, він заявив, що страйкуючі робітники не піддадуться забороні страйку на підставі постанов згаданого закону. Він сказав це до 8,000 сталеварних робітників з околиці Ґері, з яких деякі прийшли на віче з таблицями, на яких були написі: „Ми, як вільні американці, не будемо працювати під забороною Тефта-Гартлі".

Доля усміхається українцеві — фармерові в Канаді

Нюйоркський часопис — „Сандей Нюс" з 22 червня — приносить на двох сторінках ілюстрований опис долі фармера з нагоди процесу, що його провадить за свої права 79 річний фармер Антін Турта. Турта, як подає кореспондент з Едмонтону, „прибув з своїми батьками з України, коли йому було 25 років. Решта його родини залишилася у Саскачевані, а Антін подався на Захід до Альберти, щоб одружитися з дівчиною, яку він стрінув на кораблі". Його 160 акрова ферма тепер опинилася в центрі нафтового обширу й добування нафти дас великі прибутки державі та компаніям, уповноваженим державою добувати нафту. У Канаді існує закон, що підземні багатства вважаються власністю держави й це виразно зазначається у акті купна землі, чи наділення нею. Одначе, у випадку з фермою А. Турти, через недогляд урядовця, не зазначено виразно нічого про нафту й наш фармер мас підставу виграти судовий процес та стати власником нафти, що безперечно є під землею його фарми. А. Турта має чотири сини, три дочки, 21 внука й 9 правнуків.

КЕРОВАНЕ СТРІЛЬНО МОЖЕ СТРИМАТИ ВОРОЖІ ЛІТАКИ

Вашингтон. — У найвищих політичних колах придумано пляни для виробу керованого атомового стрільна, яке могло б знищити напасницькі ворожі літаки до 95 відсотків. Про це пише найновіше число журналу „Ер Форс", що його дидас Товариство Повітряної Служби, складене з ветеранів повітряної резерви і красвої ґвардії під проводом Гаролда К. Стюарта, колишнього асистента секретаря повітряних сил. Журнал твердить, що необхідність оборони показується тепер з уваги на те, що Росія буде незабаром у спроможності почати офензиву „з небуталою силою". Урядовці того погляду, що ворожі сили будуть у спроможності розбити оборонну повітряну систему на 75 відсотків. Ново придумане американське стрільно це безпілотний літак того роду, що може досягти ворожий літак на морю або далеко незамешкалих просторах Аляски. Такий літак зможе везти атомові протилітунські ракети. Найновіше стрільно — це вже третя фаза в розгорненні ядрової зброї. Перша фаза — це нанахід простої атомової бомби; друга — це виріб тактичної атомової зброї, а третя — це керівне атомове стрільно, що може недопустити до вирішальної російської атаки проти американської оборонної промисловости. Одначе й це стрільно не виключає можливости великої шкоди від нападу ворожих бомбардувальників, сказано в журналі.

Ген. Кортіс Е. Ле Мей, голова Стратегічної Повітряної Команди, у промові до працівників Ріпаблик Авіейшен Корпорації в Ню Йорку, заявив, що Росія має коло 20,000 літаків в зорганізованих повітряних з'єднаннях, а коло 20,000 в резерві. Крім того кілька тисяч літаків мають ще сателітські країни. Разом кількість ворожих літаків перевищає кількість американських літаків, а ЗДА не зможуть виробити належної кількости перед 1954 р. каже Ле Мей, що був командувачем бомбардувальників на Пацифіку в другій світовій війні.

ГЕН АЙЗЕНГАВЕР НА „ДОМАШНЬОМУ ФРОНТІ"

Безпосередньо перед „битвою за Тексас" — великою передвиборчою промовою в Даллес, ген. Двайт Айзенгавер відвідав фарму в Денісон, Тексас, де він народився. Біля нього є п-ні М .Джовнс, голова місцевих Матерей Золотої Зірки, та один з членів місцевого комітету, що влаштовував прийняття для ген. Айзенгавера

Українські радіопередачі „Голосу Канади" починаються 1 липня

Як повідомляє „Український Голос" з Вінніпеґу, „Голос Канади", що його різними мовами передає Міжнародна Служба при радіовисильні Сі-Бі-Сі в Монтреалі. На чолі нас передачі українською мовою. Програми українською мовою триватимуть півгодини кожного дня і висилатимуться в Україну з висильної станції Сі-БіСі в Монтреалі. На чолі Міжнародної Служби Сі-БіСі стоїть бувший канадійський амбасадор в Римі Жан Десі, а головою українського відділу буде д-р Богдан Панчук, що довший час був головою Представництва Комітету Українців Канади в Англії. Дальші співробітники українського відділу: Дмитро Іовлів, Юрій Сальський, Ростислав Шульгин, Омелян Бачинський, д-р Іван Весоловський і Тетяна Оборонів. Дня 1 липня на офіційному відкриттю промовлятимуть: Л. Б. Пірсон, міністер закордонних справ; Іван Дідур, федеральний посол; посол М. Старчевський. Привіт українському народові в Україну від канадський українців передасть о. прапат д-р Кушнір, президент Комітету Українців Канади. До співпраці в українських передачах запрошено обох голов українських церков у Канаді — українських Владик.

Традиційна корабельна прогулька хору „Думки"

Ню Йорк. — Хор „Думка", що три роки тому започаткував прогульки кораблем рікою Гудсон, повторив свою імпрезу останньої неділі, зібравши для неї коло півтори тисячки учасників, не зважаючи на несприятливу погоду. Після вивішення серед співів синьо-жовтого прапору на машті, прогульковий корабель Пітер Стайвезант, переплив з учасниками прогульки до пристані військової академії Вест Пойнт, а потім повернувся до парку Індіян Пойнт, де все товариство вийшло на берег і розбрилося на крутих дорогах і стежках. З уваги на холод, відпали пляновані купелі в парковому озері, одначе це причинилося до зібрання майже всієї прогулькової громади в парковім павільоні для вислухання артистичної програми, складеної з двох частин. У першій частині була вистава „інтермедії" з еміґрантських буднів І. Керницького п. з. „На ріках Вавилонських", у постанові И. Гірняка, за участю пань Л. Крушельницької, Л. Кукрицької, М. Рудої та пп. И. Геруса, В. Змія й В. Лисняка; у другій частині виступив з сольовими продукціями барнтон Микола Бучовський, а з повними хоровими продукціями хор „Думка" з новим дуже інтересним і по мистецьки виконаним репертуаром під керівництвом Олекси Микитяка й Леонтія Крушельницького. Сольові партії проспівав д-р Берест. Після закінчення програми гості зібралися наново на кораблі, а під час повороту відбувся традиційний свято-іванський обряд кидання вінців на воду. Прогулька була удачна в змаганні до об'єднання розпорошеної не тільки в Ню Йорку але й у цілій околиці нової української іміґрації, головно молоді обидвох статей в товариських забавах. Старші вдоволялися здебільша розмовами про успіхи в новій країні.

Конференція Українського Відділу „Прометея" в Ню Йорку

Минулої суботи відбулася в Літ. Мист. Клюбі перша прилюдна Конференція Української Секції „Прометея", на яку прибули делеґати від секцій інших національностей, як теж різні українські діячі. Конференцію отворив полк. Квятковський, голова Американського Відділу „Прометея", підкреслюючи, що тільки неросійські народи Совєтського Союзу є дійсно зацікавлені в поваленню большевизму. Довшу доповідь про „Прометеївський рух" виголосив проф. Роман Смаль-Стоцький, голова Централі „Прометея" в Европі, зв'язуючи ідеї цеї організації з Конґресом поневолених Москвою народів, що відбувся в 1917 році в Києві. Повоєнна катастрофа заставила різні уряди на вигнанню вернутись до цеї ідеї солідарности у війні та мирі. Доповідач обговорив ширше значення Лінґвістичного Конґресу у Варшаві в 1936 році, теорію Марра та совєтофільські впливи по американських каледжах та університетах, про що він докладніше написав в щойно виданій про це книжці. При кінці підкреслив, що прометеївський рух наскрізь демократичний, а зв'язані з ним народи це справжні приятелі аліянтів. Другим докладчиком був ген. Павло Шандрук, голова Української Секції „Прометея". Він обговорив теперішнє мілітарне положення в світі, зазначуючи, що завдання „Прометея" є політичні й військові. Потім ширше обговорив погляди ген. Фуллера про наступ Сталіна проти демократій під проводом російського народу.

АЧЕСОН ВИЇХАВ ДО ЕВРОПИ

Вашингтон. — През. Труман відпровадив секретаря стейту Діна Ачесона до президентського літака, яким секретар виїхав в год. 8 ввечорі на важливу конференцію в Европі. Ачесон перебуде в европейських країнах шістнадцят днів, а потім поїде до Бразилії. Труман сказав репортерам, що він побажав щастя Ачесонові „а зрештою я завжди йому це бажаю і він завжди його має" — сказав президент. Ачесон сказав репортерам, що він їде до Лондону, де обговорить багато справ з британським міністром закордонних справ Антоні Іденом і французьким міністром Робертом Шуманом. Опісля Ачесон поїде до Берліну, де, як він твердив, „складе пошану берлінцям за їх відвагу і впертість в обличчі великої небезпеки, за що вони діждалися подиву вільного світу". Він теж відвідає Австрію „якої населення терпеливо жде незалежности, обіцяної їм в 1943 р." У Бразилії Ачесон має відбути 16 конференцій, як кажуть у департаменті стейту. З Ачесоном виїхали, крім його жінки, загальний амбасадор д-р Филип Джессуп, асисент секретара стейту Джордж В. Перкінс, спеціяльний асистент Лушус Д. Балт і його помішниця Варвара Іванс. Президент Труман виїхав йому на прощання своїм автом з дочкою Марґаретою.

АЛІЯНТИ ВІДНОВИЛИ ПЕРЕВІРКУ ЧЕРВОНИХ ПОЛОНЕНИХ

Суел, Корея. — Командування Об'єднаних Націй в Кореї повідомило, що з понеділком воно знову відновляє перевірку („скрінінґ") полонених комуністичних вояків та інтернованих цивільних комуністів на острові Кодже. Перевірка, завданням якої є встановити, хто з полонених та інтернованих бажає вернутись назад до опанованих комуністами їхніх країн і хто хоче залишатися на аліянтських територіях, була перервана з днем 29-го квітня ц. р. Комуністичні представники на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї досі найгостріше виступали проти такої перевірки, домагаючись репатріяції всіх полонених, без уваги на те, чи вони самі собі того бажають, чи ні. Під час дотеперішньої перевірки з усіх коло 169,000 полонених та інтернованих вже більше ніж половина рішучо відмовляється від репатріяції. Багато з них витатуували собі на тілі протикомуністичні гасла. Проте, перевірки ще не перейшло коло 45,000 полонених, і їх формально зараховувано до тих, які погоджуються на репатріяцію. З-поміж цих 45,000 полонених досі вже щонайменше 2,000 самі зірвали з комуністами та протиставляться домаганню примусової репатріяції.

Запеклі льокальні бої на фронті в Кореї

Сеул, Корея. — На деяких ділянках фронту, головно на західному його секторі, в останніх днях приходить до запеклих місцевих боїв, в яких беруть участь танки та всі роди артилерії. Початково атаку почали комуністи, „випробовуючи" силу аліянтських позицій. Але всі ці комуністичні проби були відбиті з великими втратами для них. Після того аліянтські частини самі перейшли до протинаступу, здобуваючи терен та завдаючи комуністам нових втрат. Самі тільки комуно-китайські втрати виносять понад 3,500 вояків за час від 10 червня. Аліянтська авіяція безупину продовжує бомбардування воєнних об'єктів у ворожому запіллі.

Всі жиди при в'їзді до Ізраїля стають ізраїльськими громадянами

Тель Авів, Ізраїль. — В Ізраїлю прийнято закон, на підставі якого всі жиди, що перебувають на терені Ізраїля в дні 14 липня, автоматично стають громадянами Ізраїля, хіба що раніше зложать відповідну заяву. Згідно з тим законом всі жиди, що приїздитимуть до Ізраїля після 14 липня, набуватимуть громадянство Ізраїля зараз при вступі на землю ізраїльської держави. Хто цього не схоче, мусітиме перед тим скласти відповідну заяву. Набуваючи ізраїльське громадянство, жиди автоматично тратитимуть громадянство тих країн, де вони раніше перебували. Консуль ЗДА в Тель Авіві, — Скотт Джордж, заявив, що таке автоматичне набування громадянства не будуть уважати за добровільну просьбу про громадянство Ізраїля, але він остеріг, що суди в ЗДА можуть його підтвердити. Згідно з ізраїльськими законами всі мужчини від 18 до 48 років, а жінки без дітей від 18-36 є резервістами і підлягають військовим законам.

Бразилійська поліція змагається з в'язнями

Сао Паульо, Бразилія. — З в'язниці, що знаходиться на острові недалеко Сао Паульо, вдалося вирватися біля трьохстам в'язнів. Озброєні в'язні перемогли спротив в'язничної сторожі, вбиваючи сімнадцять осіб з числа сторожі й цивільної в'язничної служби. Під час боїв, що продовжуються від часу звільнення в'язнів, серед в'язнів вже нараховуються вбиті та полонені, а серед полонених відомий злочинець, що має кличку „Дияввол-Бльонди". В'язні озброїлися в скоростріли, рушниці й найрізнішу зброю з в'язничного арсеналу. Озброївшись, вони направились у глибину острова, де „завоювали" декілька містечок й тримають під своєю контролею частину острова. Для боротьби з збунтованими в'язнями на поміч поліції вислано повітряні й морські сили.

Знесено нагляд над цінами алькогольних напоїв

Вашингтон. — Уряд Стабілізації Цін сповістив про знесення реґулювання цін на пересилки з віскі, вином, лікером та іншими алькогольними напоями. Одначе повідомлено, що реґулювання може бути привернене, якщо ціни виявлятимуть прямування пересягати норми, передбачені для продажі, в порівнанні з цінами у дестилярнях алькогольних напоїв. Уряд Стабілізації Цін матиме й надалі вгляд у продаж алькоголю в ресторанах і барах. Звільнення контролі над цінами торкається також пересилок імпортованої віскі з Шотляндії та Канади, але затримується для імпортованих джіну, лікерів, пива та айлю.

Помер журналіст Сергій Вишнівський

Рочестер, Н. Й. — Місцева преса подає звістку, передану теж пресовими аґенціями, що український журналіст Сергій Вишнівський, який недавно приїхав зі скитальщини, помер несподівано від удару серця. Перед смертю він написав статтю до щоденника „Америка" у Филаделфії, до якого він дописував під іменем Білоберезький. Темою останньої статті була масакра польських офіцерів і вояків, переведена Совєтами в Катинськім лісі. Покійний особливо заслужився своєю працею на ії для Волині.

СОВЄТИ СХОПИЛИ 40 НІМЦІВ ІЗ ЗАХОДУ

НОВІ ЗАГРОЗЛИВІ ВИПАДКИ НА СХІДНО-ЗАХІДНОМУ КОРДОНІ В НІМЕЧЧИНІ

Бонн, Німеччина. — Совєтські вояки і комуністична східно-німецька „народна поліція" вдерлися вчора на оспорювану західно-німецьку територію та під загрозою зброї схопили сорок західно-німецьких робітників, які працювали там на залізниці. Випадок трапився в місцевості Гогнелебен, на південь від Гельмштедту в Долішній Саксонії, в британській зоні. Згідно з офіціяльним західно-німецьким твердженням, совєтські вояки і східно-німецька поліція перейшли зональний кордон, оточили робітників і заставили їх під загрозою зброї перейти в совєтську зону. Всі аліянтські і західно-німецькі заходи щоб добитися звільнення схоплених робітників не мали досі жадного успіху. Випадок трапився на оспорюваній території, на якій Совєти намагалися перевести „поправку" кордону та захопити в свої руки деякі важливі індустріяльні інсталяції. Хоч випадки на східно-західному кордоні Німеччини не належать до рідкостей, проте на цей випадок звертається окрему увагу, бо в ньому вперше від деякого часу брали участь совєтські вояки. Рівночасно совєтське військове управління виступило з низкою обвинувачень проти американців, що це вони, мовляв, порушують зональний кордон, закидуючи їм зокрема такі порушування з повітря. Крім того, вчора комуністи виступили з обвинуваченням, що з американського потягу, який переїжджав через совєтську зону, обстрілювано одну зупинку. Совєти видвигнули ці та інші обвинувачення у формальній протестаційній ноті. Тимчасом з поінформованих джерел повідомляють, що здовж балтійського побережжя Совєти вже від деякого часу будують могутні укріплення, подібні до тих, що їх під час війни будували націсти здовж побережжя Англійського каналу. Всі ці випадки і повідомлення створюють нове напруження на цьому „експльозивному" просторі.

Західно-німецький міністер закликає до розмов зі Совєтами в справі об'єднання

Бонн, Німеччина. — Яків Кайзер, міністер все-німецьких справ в західно-німецькому уряді канцлера Аденауера, виступив вчора несподівано з піддержкою пропозицій зустрічі і конференції представників західних великодержав з представниками Совєтського Союзу для розгляду можливостей об'єднання Німеччини. Міністер Кайзер твердить, що така конференція „мусить" відбутися, не зважаючи на совєтську жорстокість в Східній Німеччині. З подібними пропозиціями виступали в останньому часі головно французькі представники, натомість з великими застереженнями ставились до цього не тільки американці, але й сам канцлер д-р Аденауер та західно-німецький уряд. Щойно міністер Кайзер, сам втікач із Східної Німеччини, зробив в цьому вимок. Промовляючи в місті Ганновер до 150,000 німецьких втікачів зі Сходу, Кайзер зробив ще одне відступлення від офіціяльної позиції західно-німецького уряду, заявляючи, що змагання до об'єднання тепер не виключає східно-німецьких територій на схід від лінії Одри-Ніси, що на підставі договору в Потсдамі в 1945 році були віддані під адміністрацію Польщі. Інші представники уряду канцлера Аденауера від трьох років постійно підкреслювали, що вони мають на думці об'єднання Німеччини в кордонах з-перед 1937-го року.

Німецькі спеціялісти візьмуть участь в плянуванні західної оборони

Париж. — Тут офіціяльно повідомлено, що коло 30 німецьких військових спеціялістів в цивільних одягах вже впродовж цього тижня будуть приділені та візьмуть активну участь в працях тимчасового підкомітету Европейського Оборонного Комітету, завданням якого є плянувати західно-европейську оборону. Це вперше більша кількість німецьких військових спеціялістів підготовлятиме пляни оборони Західної Европи разом з такими ж французькими, італійськими, бельгійськими, голадськими та люксембурзькими спеціялістами. Німецькі спеціялісти вже приїжджають до Парижа. Цей підкомітет оборонного плянування діятиме поруч низки інших підкомітетів Европейської Оборони. Вже наперед здогадуються, що комуністи гочнуть використовувати цю німецьку участь в західно-европейському оборонному плянуванні для своїх пропаґандивних цілей.

Маршал Павлюс служить Совєтам

Гоф, Німеччина. — Сюди вернувся з російського полону Вінценц Кравпе, який оповідає, що Гітлерівський польовий маршал Фрідріх фон Павлюс працює як інструктор у військовій академії в Москві. Павлюс попав у полон з шостою німецькою армією під Сталінградом 1943 року, а від 1944 року він відогравав велику ролю в Комітеті Вільної Німеччини, який зорганізували були большевики для аґітації між німцями. Його привозили Совєти на свідка в Нюренберзькому процесі і про нього пізніше рідко було чути.

ВІДКРИЛИ КАПЛИЦЮ З III. ВІКУ

Рим. — На терені Американської Амбасади в Римі відкрили християнську каплицю з першої половини третього віку, копаючи рови для фундаментів на ґараж. Досі були вістки про християнські церкви з тих часів тільки в писаних джерелах, але не знали про них з розкопів. Як тільки робітники натрапили на мури в землі, зараз ними зацікавилися археологи, бо амбасада збудована на терені, де за римських часів були славні городи Салюстія, знаного римського історика. Залишки цих мурів, це так званий підземний коридор, що був освітлюваний з вікон, що були в стелі. Американська Амбасада перервала будову ґаражу, щоб археологи могли дослідити фрески, що находяться на відкопаних мурах. Проф. Мікельанджельо Каджіяно з Міляну, що його запросили на досліди амбасади, знайшов на мурах вириті дві букви „X" „P", дві початкові літери Христа, а також численні написи латинською мовою, що озачають „мученик", з чого виходить, що ця святиня присвячена пам'яті мучеників. Ця святиня була близько давнього стадіону, де перші християни вмирали за свою віру. Цю святиню знищили варварські народи, що в п'ятому віці здобули були Рим.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on May 29, 1952 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВІРА В ПЕРЕМОГУ

Віра в кінцеву перемогу — це одна з основних передумов самої перемоги. На це можна б навести безліч прикладів з історії. Відповідальні за долю нації провідники в найбільш критичних її хвилинах намагаються насамперед викресати серед народу віру в перемогу, поборюючи всякі прояви дефетизму, що його намагається поширювати ворог. Тільки віра в кінцеву перемогу допомогла англійцям в минулій війні пережити гітлерівський „бліцкріг" та руїни Лондону, і ця віра теж не підкорила переможених французів та допомогла демократичному світові змобілізувати свої сили вже тоді, коли величезна гітлерівська воєнна машина котилась по Европі та роздавлювала одну країну за другою. Скріплювання віри в свою перемогу та поширювання дефетизму серед противника є теж головною зброєю психологічної стратегії в теперішній холодній війні.

Немає підстав твердити, що українцям бракує цеї віри в кінцеву перемогу. Без цеї віри український народ навряд чи був би спромігся на всі ті довгі роки і десятиріччя визвольних змагань в майже безвиглядних обставинах, навряд чи був би потрапив зорганізувати свій могутній повстанський рух проти двох окупантів в останній війні і продовжувати його після неї аж до сьогоднішнього дня. Українська визвольна боротьба це цілком певно не тільки розпачливий бунт проти гнету і поневолення, але й свідоме змагання за волю, що черпає свої сили з віри в перемогу. Як довго народ вірить в перемогу і не капітулює морально, так довго він має вигляди на ту перемогу, хоч би проти нього були всі сили світу.

Проте, в останніх часах та на тлі внутрішньо-українських партійних суперечностей серед еміграції спостерігається деякі прояви, що можуть причинитися до сумнівів і зневіри. Загрозу цього добачується в аргументації партійних суперечностей та в партійній боротьбі за впливи. Конкретно: одні намагаються використовувати для своїх впливів визвольну боротьбу в Україні, відмовляючи іншим права в будь-який спосіб зв'язувати себе з тою боротьбою. Політична гра ведеться в той спосіб, що одні цю боротьбу відповідно „роздувають", тоді як інші не так для своїх цілей, як радше на те, щоб послабити аргументи своїх партійних противників, схильні цю боротьбу ставити в іншому світлі і, якщо вже не заперечувати, то щонайменше ставити в сумнів. В таких партійних суперечностях та аргументації часто забувається головну ціль, переочується складні обставини і оточення та з одного боку послаблюється внутрішній фронт, а з другого дається аргументи в руки ворога.

Як мається справа на ділі? Не зважаючи на залізну заслону, сьогодні в вільному світі є абсолютні докази наявности активної визвольної боротьби в Україні. Не важне якими засобами та в яких розмірах ця боротьба ведеться. Ми не можемо очікувати, щоб самі керівники цеї боротьби подавали закордон її подробиці та допомагали цим ворогові в боротьбі проти них самих. Не важне теж, як ця боротьба проявляється. На цю тему ми чули недавно незвичайно інтересні міркування кандидата на республіканську президентську номінацію, сенатора Тефта. Він видвигнув такі два твердження: 1) Він відмовився критикувати теперішній американський уряд за його відношення до визвольних рухів за залізною заслоною, стверджуючи, що йому відомо, що американські представники є у зв'язку з тими рухами, але подробиці того із зрозумілих причин держаться в найбільшій таємниці; 2) він є проти того, щоб заохочувати до одвертих збройних повстань в поневолених Совєтами країнах, бо це дало б тільки совєтській поліції нагоду ще більше винищувати ті народи. Сенатор Тефт вважає, що головним завданням визвольних рухів повинно бути тепер зберегти серед поневолених народів „дух спротиву", щоб він міг відіграти свою ролю „в слушний час".

Під таким кутом повинна б вести свою політику й українська еміграція. Для добра спільної справи вона повинна насамперед виключити із своїх внутрішньо-партійних суперечностей аргумент визвольної боротьби на Рідних Землях і всі свої зусилля скерувати виключно на допомогу тій боротьбі. Це можна легко досягнути, якщо власне під кутом тої допомоги прийде, якщо вже не до об'єднання, то щонайменше до того, що називається координацією дій еміграційних груп в рямках Українського Державного Центру. Це напевно не залишилося б без впливу на скріплення української віри в перемогу по цей і по той бік залізної заслони і тим самим полегшило б і приспішило б саму перемогу.

СПАЛА ПОЛУДА

Щойно тепер появилася в Америці на книжковому ринку „Гомедж ту Каталонія", яку видано в Англії ще в 1938 році. Навіть в Англії не було в той час інтересу видавати таку книжку, а щож тоді в Америці! Просто тому, що в ній описане розчарування, якого зазнав молодий англійський ідеаліст лівого напрямку, що пішов в 1936 році добровольцем до Еспанії, щоби боротися проти „фашистів", а по боці робітництва і Еспанської Республіки. Цей ідеаліст — це Джордж Орвел.

Рецензент з „Ню Ріпоблик" (23 червня) признає авторові небуденний письменницький хист, але жаліє, що він зачіпав у цій книжці „політику", бо це пошкодило її літературній вартості. Та справа мається якраз навпаки. Можемо не годитись з радикальними поглядами автора, але не можна відмовити йому щирости в шуканні правди і людяности, з якою він відноситься не тільки до тих, що були разом з ним в тих самих рядах, але й до противників. Для нього, як одні, так і другі, прекрасні еспанці! Тому теж з огидою читав він свою власну ліву пресу, яка широко писала про „варварства фашистів" Франка, а збувала мовчанкою „злочини лівих", свідком яких йому самому доводилось бути.

Орвел був переконаний, що, як переможуть еспанські революціонери, Еспанія переміниться у взірцеву соціялістичну республіку. З таким віруванням він кинувся у боротьбу, був ранений і переносив усі можливі невигоди та труднощі. Та скоро переконався, що хоч таких як він було більше, то комуністи, що знайшлися у проводі й слухали тільки диктату Москви, не були зацікавлені в робітничій революції й соціяльних питаннях, а тільки у виграі війни усіми найгіршими засобами, щоб зараз перемінити Еспанію в совєтського сателіта, себто в поліцейську державу з терором, якому він мав нагоду добре приглянутись, бо ж жертвою того терору впали не тільки борці ідеалісти з тої групи, до якої він належав, але й він сам мусів рятувати своє життя втечею — до „капіталістичної Франції". Орвел описує, як боролись обдерті й голодні в той час, коли парадували в найкращих мундурах комуністичні чекісти, шукаючи за тими, що мріяли про „робітничу революцію в Еспанії".

Та чи не найбільше його вражало те, що комуністи не виявляють найменшої пошани до закону і правди і називають „зрадниками", „шпигами" та „вбивниками" тих, що віддавали своє життя за краще завтра. Еспанська революція, пише Орвел, розвіяла поширюваний лівими у світі міт, ніби Москва думає і дбає про свободу в світі.

Мирослав Прокоп

УКК і визвольна боротьба

II.

Доля українського народу лежить в його руках і рішатиметься в першу чергу на українських землях

В попередній статті ми накреслили ті зовнішні і внутрішні умови, серед яких проходитиме П'ятий Конґрес Американських Українців та вказали, що питання повної державности України, це основне питання, до якого він повинен зайняти ясне й виразне становище.

Але самою деклярацією солідарности з українським народом в його боротьбі за державну незалежність, американські українці обмежитись не можуть. Вони повинні також заявитись в питанні того, якими шляхами, в їхній оцінці, ця державність може бути досягнена. Це їм, як громадянам Америки, або тільки в Америці живучим краще видно як кому іншому.

Є декілька основних елементів, якими зовнішній світ розцінює сучасне положення української справи і які в різних розмірах впливають на зріст або послаблення наших позицій в його очах.

Передусім це факти формально-правної натури. З одного боку це формальне існування окремої української республіки в рямках т. зв. Союзу ССР, яка є членом Об'єднаних Націй. Не дивлячись на те, які українські і неукраїнські чинники впливали на факт допущення УРСР до цієї міжнародної організації, факт цей формально поставив Україну в позицію суб'єкта, що з його існуванням мусить кожний рахуватися. Це тільки в очах російських еміґраційних кандидатів на поневолювання народів та їхніх опікунів факт цей може бути без значення, поскільки вони прагнуть завернути колесо історії на більш як чверть сторіччя взад і на сході Европи поза одною імперією нічого не бачать. Тим не менше, в критичні дні перемін на сході Европи, Україна появиться перед зовнішнім світом світом не як незнаний новий чинник, але як дотогочасний член спільноти народів.

З другого боку у відповідний момент зовнішній світ мусітиме рахуватися з фактом, що Українська Народня Республіка, яка постала в 1918 році, була насильно окупована большевиками, але формально український нарід ніколи з неї не зрезигнував, а спадкоємці її уряду досі діють на еміґрації. Оця тяглість Української Народньої Республіки — першорядний елемент в ставленні української справи закордоном.

Такі формально-правні позиції, скріплюються фактом існування і дій українського народу. Це є той другий елемент, яким визначують наші позиції чужинці. В час, коли можна навіть нехтувати формальними позиціями, ніякий ворог України не зможе перейти до порядку над самою присутністю на Сході Европи великого народу, з його територією, господарськими ресурсами, стратегічним положенням тощо. При тому, коли говоримо про присутність, маємо на думці в першу чергу боротьбу, якою єдино міряється в міжнародніх відносинах позиції невповні самостійного народу. Це є та боротьба, що була ведена в Україні в 17 роках і яка завершилась постанням Української Народної Республіки, це є великі наші визвольні війни з російським і польським імперіялізмами в той час, це є боротьба СВУ і могутня течія культурно-політичного ренесансу 20-их років, це є боротьба УВО і ОУН, леґальна політична, культурна та економічна боротьба в Західній Україні, це врешті боротьба УПА і всього українського організованого підпілля. Без тих елементів організованої сили українського народу на рідних землях ніяка зовнішня сила, проповідуюча навіть найбільш благородні ідеали, не реєструвала б існування української нації, як окремого фактора і з ним не рахувались би. Власне оця, так не завжди в нас на еміґрації належно доцінювана визвольна боротьба на рідних землях, зберегла честь нашого народу в час минулої війни і тільки завдяки тому, що вона там ведеться, щораз більше приймається в зовнішньому світі погляд про неминучість остаточної розв'язки українського питання.

Третім чинником, яким зовнішній світ міряє значення української справи, є позиції і активність української еміґрації. Її організована сила, її боротьба в користь українського визволення, як одинокого поза межами України вільного речника української справи, є мірилом того, що уявляє собою український нарід та які його прагнення.

Але є ще четвертий елемент, що ним зовнішній світ визначує наше положення. Це ворожі нам акції наших сусідів, передусім російських еміґраційних імперіялістів та їх опікунів. В час, коли три перші елементи, зокрема другий, діють по лінії переконування світу про неминучість відбудови повної державної незалежности України, цей четвертий діє в противному напрямі. Він голосить вимогу єдности російської імперії, що в ній немає місця для вільної України, Білорусі, чи других держав. При тому, в час, коли вимоги ці мають сьогодні характер тільки химерних концепцій, завтра вони мали б набрати більш вимовної постаті організованих російських збройних наїздників, що на штиках мали б насаджувати нових російських колонізаторів в Києві.

Побіч отих названих елементів, якими визначується позиція української справи серед зовнішнього світу, є ще два інші, а це союзні і прихильні, чи принаймні невтральні нам сили. Справді союзними силами ми можемо вважати тільки деякі поневолені народи СССР. Натомість, якщо йдеться про прихильні чи невтральні сили Заходу, що їх звичайно окреслюється як антибольшевицькі, то, на жаль, так як досі ми маємо до діла з вартостями часто невідомими. Це відноситься до цілого комплексу питань у зв'язку з плеканням серед усіх сучасних еміґрацій на заході надіями на міжнародній конфлікт.

Немає жодного сумніву, що майбутня доля українського народу у великій мірі зв'язана з можливим розвитком ситуації у цілому світі, зокрема на відтинку взаємин СССР-ЗДА. Правдою є, що евентуальна війна може створити певні шанси для українського народу, не дивлячись навіть на все знищення, що вона несе Україні. Але уже небезпечним було б приймати, що новий конфлікт, точніше деякі сили, що в ньому будуть приймати участь, вже самим своїм ставленням до української справи пересудять про віднову повної державної незалежности України.

Бо чи такими ілюзіями не годувала себе довгий час вся наша громадськість в періоді між двома війнами? Чи з можливим конфліктом не в'язала вона певного автоматизму корисного для нас обороту справ? І чи сподівання ці не показались вповні неоправданими?

Правда, тепер ситуація в тому відношенні багато інша. Німеччина прагнула до нового поневоленнародів СССР. Америці такі цілі принципово чужі і вона стоїть за свободу народів. Знову ж колоніяльні европейські потуги сьогодні за слабі, щоб могти загарбувати інші народи. Але те, що цим разом не буде серед західних потуг таких, що хотіли б поневолювати нас, зовсім не значить, що будуть такі, які вповні піддержать прагнення України до суверенности. Ані Атлантійська Хартія, ані принципи американської свободи не мусять, хоч можуть, бути застосовані до всіх поневолених народів СССР. Чейже польський нарід мав всі міжнародні ґарантії в минулій війні, а тим не менше остав поневоленим. Америка, як кожна країна, буде попри всі свої ідейні принципи, заступати свої державні інтереси і це зрозуміло, поскільки так робить кожний нарід. Ми можемо тільки рахувати на те, що при догідному для нас обороті справ, вона може підержати чи тільки визнати доконані факти, що їх створять визвольні рухи поневолених народів СССР на шляху до розвалу ненависної російської імперії, так само, як нпр. сьогодні Америка не протиставилась бй правдоподібно наступові тунезійців, коли б вони

(Закінчення на стор. 3-ій)

М. В. Дольницький

ДЖОРДЖ КЕННАН

Іменування Джорджа Кеннана амбасадором ЗДА до СССР викликало в Америці багато протестів, але назагал уважають його людиною, яка ще найкраще надається на важливий пост дипломатичного представника Америки в СССР. Хоч московська „Правда" назвала Кеннана „підбехтувачем війни", „знаряддям Вол Стріту" і „шпигуном", проте совєтський уряд, як виявляється, поставився до нового американського амбасадора прихильно, вважаючи, що він є „людиною на місці". Тепер усі ждуть, чого саме Кеннан добється у Москві.

Предки Дж. Кеннана ірляндсько-шотляндського п о х о д ження, що, як втікачі перед релігійними переслідуваннями, прибули в 17 ст. до Америки. Між ними ми зустрічаємо генералів, дипломатів, губернаторів, адвокатів, славістів. Серед них зацікавлення Сходом, зокрема Росією, стало традиційною звичкою. Батько сьогоднішнього амбасадора, К. К. Кеннан, з професії адвокат, їздив часто до Европи, рекрутувати поселенців-фармерів. З ним їздив і молодий Джордж, що в Касселі, Німеччина, почав свою науку на 8-му році життя. Як і батько, що говорив 5 мовами, молодий Джордж зацікавився лінґвістикою, а згодом політикою. Закінчивши історичні студії в Принстон, Джордж Кеннан вступає в 1925 році до консулярної американської служби і від цього року датується його дипломатична кар'єра. Він служить в Женеві, Гамбурзі, Ризі та Таллін. В 1929 році міністерство закордонних справ ЗДА звертає свою пильнішу увагу на Дж. Кеннана і вибірає його, як одного із майбутніх надійних дипломатів, посилаючи його до Берліну до Орієнтального Інституту берлінського Університету на основні студії Сходу, зокрема Росії. З часів студій в Берліні Дж. Кеннан навчився любити Росію та її нарід, вдихуючи в себе науку німецьких професорів, для яких ані аспірації ані змагання поневолених народів були без будь-якого значення. Одружившись в Берліні із студенткою-норвежкою, Дж. Кеннан згодом стає на службу в консуляті в Ризі, відтак, в 1933 році, дорадником першого американського амбасадора Булліта в Москві. Після корфткого періоду виконуючого обов'язки консула у Відні, він опиняється в гарячий час в Празі, бачить окупацію нацистами цього міста, а з вибухом 2-ої світової війни, стає секретарем берлінської американської амбасади. Вирваний з німецького табору інтернованих, він займає становище керівника консуляту в Лісбоні, виконуючи низку важливих дипломатичних завдань в гарячий воєнний час. В 1944 році він в Лондоні, відтак знову в Москві, як дорадник амбасадорів Гарімана і ген. Смита, де залишається до квітня 1946 року. Невдоволивши державного департаменту своїм звітом про ситуацію в Ірані та совєтську політику щодо цієї держави, він їде до Вашингтону. Від 1947, — року провалу конференції міністрів закордонних справ у Москві, Дж. Кеннан займає знову визначне становище в низці державних починаннях департаменту стейту, неоднократно накреслюючи його політику щодо СССР.

В червні 1947 р., Дж. Кеннан, оголошує в журналі для закордонних справ статтю, яку підписує „Містер Екс". Ця стаття викликує справжній зворот в закордонній політиці ЗДА щодо СССР. В цій статті Кеннан поручає Америці вести політику сильної руки щодо СССР, давши до зрозуміння, що Америка рішена діями протиставитися дальшому імперіялістичному наступові комунізму.

В 1950 році, Дж. Кеннан бере відпустку і присвячується писанні праці на тему політики щодо СССР. В тому часі він остаточно формулює свої погляди, які, як показується, є одночасно поглядами офіційної американської політики. Його книга „Американська дипломатія 1900-1950" гостро критикує дотеперішні методи американської дипломатії і пропонує свіжий і новий підхід. Його становище, що Америка не може накидати світові свого способу думання і життя та що до всіх політичних проблем мусить підходити з найбільшою дозою реалізму і під кутом добра власних інтересів. Завданням дипломатів, на його думку, є не ущасливлювати людей, але вказати їм шлях до мирного співжиття, навіть тоді, коли між поодинокими народами існують поважні різниці в ідеологіях. Війна, на його думку, не принесе Росії демократії, та проте ліберальним рухам російського народу слід йти з допомогою. З комунізмом треба жити по добросусідськи і використовувати навіть одну тисячну шансу до вдержання миру. Дисципліна комунізму, як виходить, йому імпонує і він побоюється, що у випадку занику цієї залізної дисципліни, в СССР наступить хаос.

Із сказаного виходить ясно, що він намагатиметься вдержати мир з СССР, стараючись зрозуміти можновладців Кремля. Він пробуватиме переконати СССР, що Захід монтує військову силу виключно в дефензивних цілях, а тому СССР немає чого її боятися. Кеннан буде намагатися переконати Політбюро, що Америка хоче жити з СССР в мирі і злагоді та що вона не пробує валити совєтську тиранію чи змагати до р о зчленування комуністично-російської імперії.

25 років приготовлявся Дж. Кеннан до цієї своєї місії. Проте вона видається мало реальна, а навіть шкідлива. Вишколений в марксизмі, плавно володіючи російською мовою, він матиме змогу знайти кращий контакт з Кремлем. Але чи зуміє виконати те, чого сподіється, сумнівне. Україна, Польща, ЧСР, Корея, Німеччина, Болгарія, Румунія і низка інших країн — найкращий доказ, як СССР вміє перехитрювати дипломатів Заходу. Його сліпа любов до Росії й велике бажання її розуміти, повне обезцінення самостійницьких рухів внутрі СССР та в сателітських державах, як і бажання втримувати мир в час, коли йде війна, ризиковні речі. Час покаже, чи він дійсно такий брильянтний дипломат, за якого його уважають. Можливо, що побут у Москві відкриє йому тепер очі й на такі речі, які він досі недоцінював.

В. Барка

ВІДПОВІДЬ

(1)

У широкій статті, надрукованій у часописі „Українські Вісті", Т. Осьмачка намагається великодушно „пояснити" виникнення мого віршового рядка:

„де птиці промені прядуть" — впливом власного вислову з повісти „Старший боярин":

„Соняшне проміння було похоже після дощового ранку на довжелезні нитки, які хтось тільки що встиг витягти з казана, повного окропу і повісив сушитися на обрії десь на тину".

На жаль, я, пригадуючи, як з'явився мій рядок, мушу розчарувати Вп. Т. Осьмачку, бо його нитки з казана зовсім не повинні у виникненні моїх птиць, що в променях кружляють.

Претенсія В. п. Т. Осьмачки також і з другим його вривком, вже віршовим, — до того самого мого рядка, має не більше підстав, бо його твір з'явився пізніше, ніж мій.

Мій вірш „Сон" (розділ з „Трояндного роману"), написаний 24. X. 1949 року в Ляйпгаймі, в Німеччині, в повній самотності й ізоляції від всякого літературного життя. Тієї ж осени (1949 року) рукопис був переданий письменникові Ігорю Костецькому, на його прохання, і тоді ж таки три строфи з „Сну" з'явилися, як цитата в есеї цього письменника: „Гостина в печерників" — в часописі „Українські Вісті" (я в той час був в переходовому таборі).

Твір В. п. Т. Осьмачки, що проживав тоді в Америці, з'явився в журналі „Нові дні", за березень 1950 року. Той журнал почав виходити в лютому 1950 року, коли я приїхав в Америку вже з рукописом „Трояндного роману".

Отже, мій віршовий рядок, як і весь вірш „Сон", звідки його взято, виник не тільки до появи твору В. п. Т. Осьмачки, але навіть і до появи на світ журналу, в якому той твір надруковано.

Виник згаданий віршовий рядок в Ляйпгаймі, над вечір, під враженням від зграйки голубів, що знялися з черепиної покрівлі великого будинку, біля мосту через Дунай, і почали кружляти в розділених хмарами променях; ще далі і ще вище за ними кружляли якісь темніші і гострокриліші птиці: зовсім поволі рухалися вони, наче прикріплені до обводу великих і невидимих веретен, що звисають з промінного неба.

Я дивився на те, сидячи на березі, і написав:

„де птиці промені прядуть" . . .

Але хотів розкрити символічне освітлення, в якому чуття здогадується про невідоме.

Це все.

— Проте — ні! ще трохи не все.

Хочу додати, що претенсії В. п. Т. Осьмачки комічні, як і його постійні, з 1947 року (в розмовах і листовно) домагання: — не пишіть поезій! Не пишіть поезій! . .

Не дає з цим спокою, як дідько — п'яниці.

Мовляв, я пишу „не оригінально", а він „оригінально", через те — щоб я писав лише статті про поезії, а він самі поезії. Так обідають в народній приповідці: „ти їж борщ, а я курятину, щоб швидше".

Навіть з досадою докоряє за впертість:

„Ви одмовчувалися і продовжували своє" (лист).

А що ж я міг сказати на таку хитрість?

Хіба одне: — чого так страшенно клопотатися, що я пишу вірші „не оригінально"? Не читайте! Не дивіться на них поглядом, за який на тім світі, згідно з Данте, зшивають повіки дротиною.

По довгих та безуспішних намаганнях переконати мене в „неоригінальності" моєї творчости і від неї віднадити, почався любезний обхід у другому напрямку — від сторони читачів, спроба — їм довести, що поезії Барки „не оригінальні", можливо я, зневірившись, погашу свою літературну діяльність назавжди. Ніби власні його вірші тоді стануть кращі.

Між іншим, в Канаді в „Укр. робітнику" (16. XI. 51), з'явилася стаття за підписом „Енко" — стиль її належить **абсолютному двійнику** названого вгорі високоповажаного автора, в чому можна вбачати якесь чудо.

„Енко" безкарно вчинив лиходійство.

Ось початок першої частини мого віршу „Світання" — один довгий рядок (я його зву кобзарським) і один коротший:

„На світанні три бджілки, три
сестри до князя-соняшника
дзвінкими крильцями
керували:
„— Поздоров небо!" — і вії
йому торкали".

І ось початок другої частини того віршу, збудований однаково:

„Гостювали, як на весіллі.
Росинками лиця вмивали.
Солодкою музикою та
пахощами серця
наливали.
„— Будь здоров!" — і в голубі
цимбали".

Що ж зробив „Енко"? Він з тих обох частин „Світання" видобув такий новотвір:

„На світанні три бджілки:
„будь здоров" — і в голубі
цимбали.

Під цим підписав: „Барка".

Заподіявши борзу „видозміну" в моєму вірші і бачучи, що подібности до Тичиного твору все одно ще немає, він також „видозмінює" і той твір, щоб з другого боку підігнати справу під подібність.

Ось строфа з II частини „У соборі" П. Тичини:

„Ромашка? — здрастуй!
І вона тихо: здрастуй!
І звучить земля,
як орган".

Нічтоже сумняшеся, вирізує з середини і викидає один рядок („І вона тихо: здрастуй!"), а потім з двох останніх рядків робить один і, після розправи також з розділовими знаками, одержує такий новотвір:

„Ромашка здрастуй",
і згучить земля як орган.

Під цим ставить підпис: Тичина.

Тоді піднімає галас, що є подібність у двох рядках, себто — Барка пише „не оригінально". Але навіть і сам того не певний; то починає говорити про запозичення в філософській концепції.

Досить порівняти хоч би вже оті дві поезії — П. Тичини і В. Барки — врятувавши їх від помордування, щоб, хто має очі бачити, міг справді, побачити два зовсім різні погляди на світ.

Однак, що „Енкові" до правди? . . Що він Гекубі і що вона йому? Бо він же діє не як шукач її, він діє як . . . фантаст, а такому треба хоч два рядки вільно випродукувати, щоб мати власну зачіпку.

Якби хотів правду знати, чи дійсно є якась різниця в поглядах обох авторів на світ, міг би принаймні порівняти місця з обох творів, де зосереджена філософська думка.

Наприклад:

У вірші П. Тичини:

„За частоколом
зелений гимн.
Зоставайтеся, люди,
з своїми божками".

У вірші В. Барки:

„Отак і Дух Світу (для тих, що
бачать, і сліпих)
над вуликами звізд неуявними
та над безоднями діє"

Тут два неоднакові погляди на світ, і слова „Енка" є видима неправда.

З дозволу читачів я спробую трохи ширше провести основні риси, що характеризують оті два погляди в відношенні, наприклад, до музики. Але, будь ласка, не треба докоряти, що я хочу до когось рівнятися: — моя мета полягає в тому, щоб питання про різницю двох поглядів було висвітлено хоч трохи повніше, ніж на підставі двох дрібних вривків.

(Продовження буде).

Інж. Іван Ґордіюк

Ще про можливості дістатися до федеральної служби

(2)

Перша частина іспиту є загально технічна з цілого обсягу техніки. Задачі короткі по 2-3 з поодиноких предметів, як то: математики, фізики, хемії, статики, ґеодезії і т. п. Друга частина є зорово-графічна, де треба вказати, яка геометрична (в площі або просторі фігура получиться від зложення докупи різних зазначених складових частин цеї фігури. Найтяжча є третя частина (відбувається по обіді), що складається з головних фахових предметів, випливаючих з назви самого іспиту. Дають від 6 до 10 складних технічних проблем і треба рішити з них після власного вибору від 4 до 6. Тут уже не дається „ансвер ліст" і треба на почислованому чистому папері поступово математично рішити вибрані задачі з відповідним обчисленям, шкіцами та потрібними короткими поясненями поступу рішення задач.

Під час першого пробного іспиту я взяв зі собою англо-український словник Подвезька і часто заглядав під час першої та початку другої частини іспиту за незнаними мені словами та термінами і назагал в першій переважно математичній частині я зробив досить задач. Але вже в третій частині іспиту предсідник комісії відібрав від мене англо-український словник, сказавши, що іспитовий реґулямін не дозволяє користуватися словником. Це було тоді для мене все одно, як відібрати під час бою у жовніра рушницю, бо в кожній задачі було багато незрозумілих слів і я не розумів задач. Я вже знав, що я є „оф", одначе пішов ще по обіді на головну частину, щоб подивитися, які дають задачі. Я вже їх майже не рішав, лише тайно на малих кусках паперу відписував і ховав по кешенях для докладного їх простудіювання дома.

Отже перший іспит я не здав, але свою мету я осягнув: я познакомився з процедурою іспиту та обсягом усіх його трьох частин.

Після першого пробного іспиту я купив пару англійських технічних книжок і в вільній від праці час почав їх переглядувати та вивчувати анг. технічну термінологію та відмінні методи обчислень з огляду на інші англійські міри довжини та ваг. Після певного часу я знов приготовився на другий іспит вже більше загальний, бо „Сівіл Інджінір", але і цей ще випав нище вимаганих 75%. Нарешті в березні 1950 я утретє засів за маленький стіл в іспитовій залі федерального будинку до іспиту з мого стислого фаху „Гайвей Інджінір". Ціла процедура мені вже була знакома, багато задач більш менш подібних, по кишенях я вже мав, на всякий випадок, на малих незамітних папірцях, написаних пару десятків різних потрібних, комплікованих, котрі вже не тримаються в старій голові, формул з гидравліки, статики і т. д. і вже досить спокійно рішав задачі, вибираючи такі що рішаються в короткий час, бо іспитовий час, як для чужинців, котрім мусять перечитувати задачі по декілька разів, заки зрозуміють зміст, досить короткий. Вислід іспиту залежить від скількости різних задач, а не їх якости і тому не вільно тратити багато часу над тяжкою задачею, як не йде, кидати і братися за другу і т. д. Я і не зчувся як іспитовий час минув, і не почув сиґнала „Стап" — так, що іспитовий наглядач мені просто з рук забрав цілий іспитовий матеріял, але я відчував, що вже зробив іспит десь так на 75%.

Щось за місяць після іспиту я дістав з Вашинґтону офіціяльне повідомлення, що я зробив іспит на 78% і що моє ім'я є занесене на урядовий список кандидатів на вільні федеральні посади. З усього списку по черзі починаючи від 100 відсоткових (це переважно ветерани, котрі дістають даром від 25 до 50% т. зв. „привіліджес") заповнюють всі вільні посади. В мому випадку біда була в тому, що я зі своїми 78% був записаний десь при кінці того списка і тому черга до мене прийшла аж через більше як один рік, коли я дістав першу телеграму з Вашинґтону. За цей рік я бездільно не сидів. „Не довіряючи" так дуже, що Вашинґтон мене покличе, я шукав інших шляхів, як я описав в першій статті з 1. березня 1952, і 16. листопада 1950 я дістав також з мого фаху посаду „Джуніор Сівіл Інджінір" у Департаменті Публічних Праць в Бабилоні, отже ніяково було тут по не цілих пів року покидати і їхати на федеральну працю. За пів року я дістав подібного змісту з Вашинґтону другу телеграму, де пропонували голоситись на працю на тих самих умовах вже близше в стейті Меріленд. Третя телеграма пропонувала посаду в стейті Вірджінія. Мені загрозили, що викреснуть мене з „Еліджебел ліст", як не буду голоситись, я відписав, що я вже маю працю в стейтовій службі. Так я і не використав позитивні наслідки свого іспиту.

Однако я гаряче допоручаю усім нашим людям новим і старим еміґрантам, технікам і нетехнікам, робити різні іспити перед федеральною комісією. Кожний новий еміґрант може приступити до першого пробного іспиту вже початком 4-го року свого перебування в Америці. Справа в тому, що до допущення до іспиту не вимагають не то других, а навіть перших паперів! А поки кожний з Вас підготовиться і зробить той чи інший іспит і поки прийде на Вас черга, то може коло 2-х літ часу, а тоді Ви вже матимете і другі папери. Федеральні іспитові комісії знаходяться в цих містах: Бостон, Ню Йорк, Филаделфія, Вашинґтон, Атланта, Сінсинаті, Шікаґо, Ст. Павл, Мін., Ст. Луїс, Мо., Ню Орлеанс, Ла, Сеатл, Ваш., Сан Франсіско, Лос Енджелес, Кал., Денвер, Кол., Даллас, Тех., Ближчі адреси хай кожний найде в місцевій телефонній книжці. Кому є задалеко до вказаних міст, хай за інформаціями звернеться листовно до центральної комісії по адресі:

"U.S. Civil Service Commission, Fourth Region, Third Street and Jefferson Drive SW., Tempo R, Washington 25, D.C.

Для підготовки до різних іспитів купіть відповідні книжки, в Ню Йорку під числом 229 Бродвей. Хто є далеко від Ню Йорку, жадайте листовно проспект усіх книжок по адресі: „Сівіл Сервіс Букшап, 299 Бродвей, Ню Йорк 7, Н. Й. Перегляньте проспект і замовте книжку прикладаючи відповідний „Моні Ордер". Усі ці книжки складаються з питань, які були фактично дані на останніх 3 або 4 іспитах та їх правильних рішень. Проробивши сумлінно усі задачі в книжці, зорієнтуєтесь більш менш за зміст вибраного Вами іспиту, і будете знати, які ще треба докупити інші книжки до всесторонньої підготовки до даного іспиту. В цих книжках взяті питання з іспитів серед „Ню Йорк Сіти Сивіл Сервіс Комішен", для кандидатів до міської служби.

Отож є три незалежні від себе іспитові комісії: міські, стейтові та федеральні, але іспити у всіх комісіях не багато різняться. Зрештою кожний іспит це є льотерія! Часами і не знаєш, а „перескочиш", і навпаки. Хто живе в Ню Йорку, або Н. Й. стейті і бажає дістатись до міської, стейтової чи федеральної служби раджу хоч раз на місяць купити тижневик в анг. мові під назвою „Сивіл Сервіс Лідер", або „Чіф". Оба ці тижневики можна купити в кожному більшому кіоску і оба вони повні різних оголошень на вільні посади в усіх трьох гатунках служби. Слідкуйте за т. зв. „Опен Компетітів Екзамінейшенс", що оголошуються на усі фахи. Крім того хто живе в самому Ню Йорку чи його околиці хоч раз на один чи два місяці перегляньте оголошення на чорних досках в кімнатах: 1) до федеральної служби: „NYC Civil Service Commission, 96 Duane Street, New York 7, N. Y.". 4) до „Голосу Америки": Voice of America, Fisk Building 250 W. 57 St., New York, 16 floor, Ukrainian Unit або ще краще State Department", 1790 Broadway, New York. До „Стейт Департамент" на позиції т. зв. а) „Аннонсер" та б) „Вартер" не вимагають других паперів і тут можуть пробувати щастя люди, котрі володіють досконало одною чи декілька чужими мовами, звичайно треба знати і англійську мову. Для всіх нових і старих еміґрантів живучих далеко від Ню Йорку і бажаючих дістатись до федеральної служби, які не можуть бути в федеральнім будинку в Ню Йорку, а бажалиб мати повні інформації за федеральні посади раджу не пошкодувати 2 центи на звичайну почтівку, котру вишліть до: „Franklin Institute, Dept H-58, 130 W. 42 St., New York 18, N. Y." а на другому боці так напишіть: "Gentlemen: Will you send me absolutely free: 1) List of available positions, 2) Free copy of 32-page book "How to get a U.S. Government Job'", 3) Sample test questions 4) Tell me how to qualify for a U.S. Government Job. Very truly yours: підпис, та виразний адрес. І за 1 або 2 тижні матимете у себе в хаті повні інформації за федеральну службу зі зразками іспитних питань.

В слідуючій статті, присв'яченій спеціяльно лише нашим дипломованим інженерам, що появиться в „Вістях" Товариства Українських Інженерів в Америці, знов на підставі власного досвіду, я подам поради та інформації, потрібні до зложення фахового іспиту на „Професіонал Інджінірінґ Лайсенс".

В своїх обох статтях я подав вичерпуючі інформації як дістатися до державних служб. Було б дуже побажано, щоб інші товариші-інженери, котрі працюють по приватних фірмах подали через „Свободу" подібні інформації та поради як дістатися до великих приватних фірм, де не вимагають других паперів, та „Опен Компетітів" іспитів.

УКК і ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА

(Закінчення зі стор. 2.)

були спроможні прогнати французьких колонізаторів зі своєї країни. Але тільки такі доконані факти поневолених народів СССР і нічого інше може ґарантувати справжню їх незалежність. Бо народи, що не виказують достаточної скількости боротьби за власну волю, не можуть ждати на те, щоб їм допомагали інші.

Тому в підході до цих питань нам потрібний здоровий реалізм, що збереже нас від неоправданих претенсій до зовнішних сил і в належному світлі покаже нам те, якої допомоги Україна може ждати від Америки й заходу, а які завдання мусять бути виконані українським народом. Такий підхід вкаже нам зокрема на те, що із названих вище шости елементів, якими можна міряти положення української справи, найбільш важливим остається елемент другий, тобто власні сили і дії українського народу на його рідних землях. Тільки при умові їх існування українська еміґрація зможе перемогти в світі російські та інші імперіялістичні впливи наших сусідів. Тільки при умові їх існування ми можемо числити на допомогу Америки. І тільки тоді, коли у відповідний момент на українських землях знайдуться організовані революційні сили, які покінчать там московське панування, тільки тоді пуста форма т. зв. УРСР набере українського змісту, а представники вільної Української Народної Республіки зможуть на міжнародньому форумі зайняти місце, яке тепер займають кремлівські аґенти.

І тому П'ятому Конґресові доведеться ще раз ствердити те, що було сказано три роки тому, тобто на попередньому Конґресі Американських Українців, а іменно, що „рішальні сили в українській визвольній боротьбі находяться на рідних землях. Вони в слушну хвилину вирішать остаточне визволення України та форму її державної влади".

Приймаючи таке ствердження, Конгрес зможе зайняти правильне становище до питання завдань української еміґрації, а зокрема до позицій самого УКК у внутрішньо-українських справах.

Та про це в наступній статті.

Вступайте в члени У. Н. Союзу!

Степан Куропась

ШІКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Симона Петлюру й Євгена Коновальця згадала наша громада скромною академією в неділю, дня 25 травня. За ініціятивою О. б. В. У. А. створено Комітет, який зорганізував мистецькі сили і підобрав програму жалібної академії. В програмі взяли участь два хори „СУМА" й церковний св. Софії. Реферат про Головного Отамана виголосив інж. полк. В. Филинович, а про командира С. С-ів інж. В. Наґірняк. Людей — як на теперішні часи — прийшло досить на те свято, так, що заля не світила пусткою. Оба диригенти хорів, п. п. Яримович й Позняк дібрали дуже відповідні пісні на того роду академію. Хор св. Софії бачили ми перший раз на сцені й треба ствердити, що дисонує він гарним голосовим матеріялом.

Михайло Тремко, б. міський суддя, член У. Н. Союзу, є одним з тих тихих робітників, що крім

Михайло Тремко

своїх щоденних занять, як адвокат, має ще час й охоту допомагати безкорисно в різних справах наших людей, які до нього звертаються. Хоч походить з українсько-словацького роду, жадна українська справа, до Національного Датку включно, не є для нього байдужа. Для українців виготовив він сотні афідевітів й полагодив багато іміґраційних справ. Тому, що про того роду скромних людей у нас ніде нема згадки, присвячую для нього тих кілька рядків, як слів признання й пошани шікаґовської громади.

Славка Побуцька, 20-літня дочка інж. Івана Побуцького, б. довголітнього секретаря 259-го відділу У. Н. Союзу в Шікаґо, впродовж кількох днів була предметом загальної уваги шікаґовської американської преси. У зв'язку зі „святом квітів" в Бентон Гарбор, Міш., вибрали Славку в контесті краси другою з черги красунею. З нею й ще двома дівчатами возилися по всіх центрах овочевого району стейту Мішіґен, привезли й до Шікаґа. Бентон Гарбор справив дівчатам королівське приняття з участю губернатора Вілісмса.

Славка Побуцька

Для повноти образу треба ще до цеї історії додати, що інж. Побуцький покинув тому кілька літ Шікаґо й перенісся на фарму, де плекає овочі.

Хоч заміняв секретарку У. Н. Союзу за плуг й трактор (нема в Америці чересла!), то не залишає народньої роботи. Що-річно організує на народні цілі коляду, а минулого року займався збіркою Національного Датку.

Шоферські курси думає організувати Товариство Українських Інженерів. Хоч в тій країні майже кожний вміє кермувати автом, проте 75% „драйверів" не має поняття про т. зв. „першу поміч", коли авто раптом стане. Часом дотик пальцем вистачає, щоби зрушити авто, часом треба більше або менше знати про мотор, щоби допомогти собі в потребі, але про всі ті речі треба знати. Тому короткі шоферські курси є потрібні для кожного власника авта.

Свято Вінчення Гробів зібрало на цвинтарі непроглядні маси народу. Культ мерців живе ще глибоко в масах народу, тому всі, багаті й бідні; спішать на цвинтар, щоби прикрасити гроби, підсіяти травку й на хвилю дати голос споминам минулого. В цей день цвинтарі ожинились вже раннім ранком й люди віддають шану померлим. Оба українські цвинтарі на Ґіґінс Ровд й Елмвуд Меморіял були рівнож свідками великого збору українців в цей день.

Конвенція будівельних інженерів, що відбулася недавно в Шікаґо ствердила що великий „бум" панує дальше в тій індустрії. Мимо цього, що т. зв. „давн пеймент" за нові доми піднесено, що за останніх 5 літ ціни від одної кубічної стопи будівлі підійшла з 47 центів на 131 центів, що податки зросли, народ купує й будує нові доми.

Навіть церкви, що звичайно є дуже обережні й консервативні в нових будовах — змінилися до непізнання. В 1946 році збудовано в Америці 1380 церков, в 1950-му 3726 церков а в 1951-ому 4720 церков. Тому кажуть ті, що будують, що заповідаються добрі часи, коли американські церкви видали минулого року 261 мільйонів долярів й не бояться зубожіння своїх парафіян. В минулому році збудовано у нас 32,938 нових домів а проте мешканева криза триває дальше. Заповідають, що держава знижить висоту перших вплат на купно домів й тоді будівельний ринок ще більше зміцніє, бо дістане велике число нових покупців з меншим капіталом.

Союзовий День відбудеться у нас, як звичайно, в городі на Ґіґінс Ровд в неділю, дня 13 липня. Вже тепер йдуть приготування й вже час відділам зголошувати кандидатів до контесту королеви популярности. Вибір королеви є головною атракцією дня й вибрана дістає гарні презенти при корнаційній церемонії.

Репрезентаційний Вечір У. Н. Союзу не випав успішно. Хоч в приготуваннях списан. масу паперу, проведено радіову кампанію, розписано окремі карточки і т. п., публіка не прийшла так, як цього ми сподівалися. В малій залі Союзового Дому імпрезу можна б назвати вдалою по береги. Та у великій залі публіка губилася й імпреза не робила враження масової, як це на У. Н. Союз пристало. Причина?

Є різні. Назагал, старі іміґранти постарілися й спочивають, молоді — в стислому значенні цього слова — нема досить, а нові іміґранти кожної суботи й неділі влаштовують так багато імпрез, що годі про всі пам'ятати. І так роздроблюється велика українська громада. Велика Савт-Сайдська громада, яка все нарікала, що все робиться на Норт, не прийшла, хоч імпреза було на Савт.

Український День, що відбудеться в неділю, дня 24 серпня в Рівервю Парку, у великому городі, починає поволі оформлюватися. Окремий Маніфестаційний Комітет буде покликаний до життя. Про подробиці іншим разом. Перший раз в історії шикаґовської громади вдалося дістати на Український День членів Конґресу з Вашинґтону — сенатора Дірксена й конґресмена Шіна. Великий 12-акровий город з естрадою, залею до танків й іншими приміщеннями може помістити 10,000 осіб. Вестерн евню завозить людей під браму. Треба, щоби на маніфестацію прийшли всі молоді, старі й діти, для яких є в Рівервю багато вигод й забавових атракцій.

М. Деминчук, Миннеаполіс, Мінн.

РІДШАЮТЬ НАШІ РЯДИ

В числі 119, „Свободи" з 10. 5. 1952 поміщена Посмертна згадка про сл. п. Дмитра Конюха, що ще 26. 4. 1952 помер в Нюарку.

Можливо, що в Нюарку був сл. п. Д. Конюх нічим більше як помивачем чи іншим заробітчанином, може був довший час хворим та не міг проявити активности в громадянскому життї, але ми, старокрасві купці, добре пригадуємо собі ще й сьогодні цю так симпатичну, милу та розумну людину, якою був сл. п. Д. Конюх. Я знав особисто Покійного мало, заледве із кількакратних зустрічів на загальних зборах „Союзу Українських Купців і Промисловців" у Львові. Пригадую собі, що Покійний живо цікавився українським життям, зокрема українським торговельно-промисловим сектором, був діяльним членом „Союзу Українських Купців і Промисловців, мабуть і членом його Головної Управи.

Покійний був як на наші західньо-українські відносини — доволі маркантною постаттю, а вже в рядах українського купецтва напевно належав до його передових лав тай тим заслужив собі тривалу пам'ять серед українського загалу.

Алеж із сл. п. Д. Конюхом не починається й незамикається листа страт українського купецтва на еміґрації. Якби хтось міг провадити евіденцію тих страт, то мусів би до неї втягнути ще багато більше імен. Між тими, що вже давніше від нас відійшли, а широкий загал про це не знає, є також сл. п. Василь Свищ, що помер ще в Австрії в місті Баден.

Це також одна із дуже замітних чоловиx постатий українського купецтва на Західній Україні. Незвичайно симпатична, майже патріярхальна його поверховність, зокрема його пишна борода й замашистий вус, вже з першої зустрічі притягала кожного до нього. Вихованець „Народньої Торговлі" засвоїв собі велике фахове знання і був вже зразковим, модерним купцем, що дорожив дорого славою свойого підприємства та українського купця. Власник гарного споживчого склепу враз із кімнатою до снідань в Надвірній ще перед першою світовою війною застав по повороті із війни лишень спалені мури свойого нововибудуваного будинку та слабі початки відновлюваного в руїнах його Дружиною підприємства. Завдяки невступній праці та розбудові нафтового промислу в недалекому Битькові та Пасічній, відбудував Покійний в короткому часі своє підприємство, що було найкращим того роду в Надвірній та повіті. В громадському житті міста відограв сл. п. В. Свищ також дуже поважну ролю як кількакратно вибраний посадник міста або заступник посадника. Покійний з'єднав собі любов та пошану серед мешканців не лишень Українців, але також Поляків та Жидів. Як українець брав Покійний участь в житті всіх українських економічних, культурно-освітних та харитативних товариств, був довголітним головою філії Союзу Українських Купців і Промисловців. Щедрий в піддержці всяких громадських починань школи не відмовлявся від свойого поважного датку на українські громадянські цілі.

За німецької окупації не дістав дозволу на провадження підприємства в попередніх розмірах. Працював марно-платним урядовцем міського харчевого відділу. Ще на Рідних Землях не поскупила йому доля тяжкого удару: Німці розстріляли його наймолодшого сина. — Втікаючи перед большевиками опинився Покійний в Австрії, де й постигла його смерть. Про життя Покійного на еміґрації невідомо мені нічого.

Такі постатті наших старокрасвих купців як сл. п. Д. Конюх та В. Свищ це безперечно не пересічні, в собі замкнені купці — самолюби та грошороби, це одиниці більшого громадського формату, це купці-провідники та виховники молодих наших купецьких лав, це ентбзіясти українського економічного відродження, піонери походу за здобуття західньо-українського міста. Їхня праця давала поважний вклад у наше громадянське життя, вона його збагачувала, підносила. Тому належиться Їм не лишень тривала пам'ять серед живучого ще покоління нових іміґрантів, але й заохота до наслідування їх для молодших наших купців.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Ч. 2.

В СПРАВІ ПОЧЕСНИХ ГРАМОТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ ЗА ВИДАТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ НА КОРИСТЬ ФОНДУ

В попередньому свойому Повідомленні, Український Конґресовий Комітет оголосив список громадян і організацій, яким присуджено Почесну Грамоту Українського Народного Фонду за видатну жертвенність на користь Фонду (понад 100 долярів).

Одначе, Український Конґресовий Комітет мусить зазначити, що Український Народний Фонд певним своїм успіхом за минулих два роки зобов'язаний також і тим українським організаціям, в першу чергу Філіям та Відділам, що поставились уважно до справи Фонду, організували в своїй місцевості упорядковану збірку Національного Датку і Коляди, улаштовували імпрези на національні свята і тим спричинились до припливу значних коштів на потреби нашої визвольної бортьби.

У відзначенні шляхетної і жертвенної праці керівних чинників тих Організацій, а також і тих, часто невідомих, скромних громадян, що, в рамках організацій допомагали загально-національній справі, Український Конґресовий Комітет ухвалив видати Почесні Грамоти, яко заслужену нагороду і пам'ятку спільних змагань їхнього членства і жертвенної співпраці.

Грамоти будуть урочисто доручені під час 5-го Конґресу Американських Українців в м. Ню Йорку, а саме — дня 5 липня ц. р. на спільній вечері-бенкеті, в залях готелю Статлер, на руки представників тих організацій, що будуть присутні.

В разі, що така організація не буде мати свого представника на згаданій імпрезі, то Грамота буде доручена Уповноваженому або вислана поштою.

Український Конґресовий Комітет Америки.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

КЛІВЛЕНДСЬКА ХРОНІКА

Українське громадянство Клівлендщини належно оцінило велику і турботливу працю Українських Злучених Організацій (УЗО) — своєї авторитетної центральної громадської установи на терені Клівленду та його околиць, і на своїх загальних річних зборах висловило глибоке довір'я та признання усьому складові уступаючої управи, спеціяльно відмітивши умілу, повну самопосвяти і всесторонности, працю громадського діяча пана Василя Волянського, який підряд протягом чотирьох останніх каденцій очолював УЗО в Клівленді, працю референта для справ УКК пана Дмитра Шмагали, довгорічного містоголови пані Олени М. Степаник та секретаря Дмитра Міська, — молодого і енергійного ентузіяста загально-національної громадської праці.

В біжучому році найвищу сконсолідовану громадську установу в Клівленді — УЗО — очолює відомий адвокат О. Е. Малицький — один з основників творення і перший голова УЗО в Клівленді 16 років тому, з управою в складі: проф. М. Ждан, пані Володимира Кавка, В. Гергель, І. Клим, Д. Місько, Я. Смець та Контрольною Комісією — Д. Шмагала, В. Мазур, В. Кухта.

Минає рік, як у Клівленді п. М. Арсеній успішно веде українську радіогодину, що дає змогу мешканцям кожної неділі слухати українську музику та співи, а також інформації про головніші події тижня в світі та про життя і працю української колонії на всіх континентах.

В останньому місяці п. д-р Гурко і Потічний започаткували другу радіогодину, яка також здобуває прихильність серед слухачів.

Урочисто і однодушно, дійсно по-соборницькому українська колонія в Клівленді відзначила 22. січня — свята незалежности і соборности України. Академію, присвячену героям-лицарям з-під Крут заініціювали організації молоді — Зарево, СУМА, ОДУМ і Пласт.

У місяці березні ц. р. в Клівленді засновано відділ Американських Приятелів Антибольшевицького Бльоку Народів (АП АБН).

На академії, присвяченій сл. пам'яті генерала Тараса Чупринки, були присутні представники білорусів, словаків, литовців і козаків. Глибоку змістом, проймаючу і запальну промову виголосив запрошений з Ню Йорку проф. Симон Вожаківський. В художній частині виступав хор під управою талановитого дириґента проф. Я. Барнича, який особливо високохудожньо виконав пісні „Шумить, гуде дібровонька" і „Ми йдем на бій" та хор греко-католицької церкви, що довів до сліз публіку пісней-словами:

„Серед степу на просторі
Могила стоїть,
А круг неї степ широкий —
Хвилює, шумить..."

Доповідь на академії, присвяченій Генієві і Пророкові України Т. Г. Шевченкові, прочитав широкозаний своєю „Історією української літератури" проф. В. Радзикевич, а в англійській мові говорив голова УЗО адв. О. Малицький. Хор української православної церкви „Бандурист", під управою Володимира Лаха, виконав кілька народних пісень на слова Т. Г. Шевченка, а талановита молода співачка панна Оля Чорногор і оперний співак Яків Сідельник виконали дует та кілька сольових пісень.

24 травня ц. р. у Клівленді засновано перший осередок Спілки Визволення України (СВУ) на американському континенті. СВУ має свій чартер і діє як легальна визнана і одобрена стейтовим урядом, організація. Одночасно творяться осередки СВУ у всіх частинах світу, де перебувають українські еміґранти. В Мюнхені (Німеччина) створено Центральний Тимчасовий Організаційний Комітет СВУ, на чолі якого стоїть відомий лікар-науковець та громадсько-політичний діяч, останнім часом знаний широкому українському загалу тим, що довів до створення єдиної сконсолідованої центральної громадської установи в Німеччині (ЦПУЕН) та Координаційного Осередку Українських Громадських Центральних Установ на Европу, Азію і Африку (Коуґцу), проф. Василь Плющ.

25 травня УЗО влаштувало академію в річницю трагічної смерти Голови Директорії УНР та Головного Отамана її збройних сил Симона Петлюзи і полк. Євгена Коновальця. Вступне слово, в якому яскраво, по-педагогічному, змалював картину історії визвольної боротьби України та послідовність варварства московського імперіялізму всіх гатунків аж до сьогодні, виголосив п. Микола Тарасюк, а ширший реферат прочитав полк. Михайло Курах. До сліз зворушила присутніх вперше чута „Дума про Симона Петлюру" у виконанні проф. Григорія Китастого. Цю думу, як пояснив проф. Китастий, і яка починалась словами:

„Сподівались ми Петлюру
з військом в Україну,
Та донеслась сумна вістка —
згинув на чужині"...

склав, очевидно, і співав відомий бандурист Кучугура-Кучеренко серед вужчих кіл свідомого українського громадянства на окупованій Україні аж до 1937 року і за це і він згинув десь в підземеллі большевицьких катівень.

В другій частині пані В. Кавка по-мистецькому продеклямувала вірш та відомий Квартет Київської Капелі Бандуристів під управою проф. Китастого у своїй 40-хвилинній програмі виконав кілька стрілецьких та ряд інших пісень. Глибоко-зворушливим змістом пісень, та високо-мистецьким виконанням їх Квартет так зворушив і запалив публіку, що вся заля, наче по команді, після відспівання гимну „Ще не вмерла Україна" з глибоким зворушенням і силою проспівала „Не пора, не пора..."

У Клівленді, мабуть в єдиному місці на ввесь американський континент, 12 років тому відкрито Український Культурний Город, що виділяється серед таких Культурних Городів інших народів і є гордістю української колонії Клівлендщини. Город „підковою" омиває „Дніпро", а над берегом стоять пам'ятники Володимиру Великому, Т. Шевченкові, І. Франкові, а на брамі вибиті з бронзи гетьман Б. Хмельницький та історик М. Грушевський. Город обсаджений березами, калиною і барвінком полтавським... Треба побажати, щоб УЗО не лише краще опікувалось такою висодовартісною цінністю — Українським Культурним Городом, що має також і надзвичайне політично-пропаґандивне значення, а ще більше поширювало і розбудовувало його.

УЗО постійно зміцнює свій контакт з іншими національними групами, влаштовуючи спільні вечірки-зустрічі. Відбулося вже дві таких вечірки, де було представники білорусів, литовців, словаків і козаків.

Я. Смець,
пресово-інформативний референт УЗО Клівленщини.

Скільки української еміґрації

За заподанням проф. В. Кубійовича, у висліді програних визвольних змагань, вийшло на еміґрацію в 1919-20 рр. коло 100,000 українців, з чого частина вернулася, зокрема галицька еміґрація, з поза межами Батьківщини залишилося коло 20—30,000 осіб, розкинених по різних країнах Европи, найбільше в Франції, Чехії і Німеччині.

Але по першій світовій війні почалася також заробіткова еміґрація з Галичини, Закарпаття, Буковини, Волині, Полісся, Холмщини і Підляшша, і між двома світовими війнами (1914 — 1939) виеміґрувало загально 203,000 українців до таких країн: Америка — 12,000, Канада — 71,000, Арґентіна — 48,000, Бразилія — 9,000, інші країни Америки — 12,000, різні европейські країни — 51,000. Із цих 203,000 припало на: Закарпаття — 27,000, (6% всього населення), Буковину і Басарабію — 13,000 (4% всього населення), Галичину і Півд. Зах. Землі — 163,000 осіб (2% всього населення).

У 1939 р. жило в західній Европі і за океаном коло 1,400,000 українців, що з них частина була вже мовно й національно асимільована, зокрема в Америці, так, що краще говорити про українців і осіб українського походження. З них припадало на: Америку — 800,000 осіб, Канаду — 350,000, Параґвай, Уруґвай і інші країни Півд. Америки — 50—60,000 осіб, Францію — 40,000.

Під час другої світової війни на українських землях сталися великі зміни в стані людности — і безпосередні втрати й евакуація, чи пак вивіз частини людности на схід большевиками, на захід — на примусові роботи німцями. Очевидна річ, ніякої еміґрації за океан не було.

З маси українців, що після капітуляції Німеччини жили на її території, залишилось на початок 1946 р. на території Західньої Німеччини й Австрії якихсь 200,000 осіб, Крім того, в Італії перебувало в англійському полоні якихсь 12,000 вояків 1. Української Дивізії. Це була найбільш в українській історії політична еміґрація.

Почавши від 1947 р., вона стала відливати далі на захід, спершу до інших країн Західної Европи, а почавши від 1948 р., за океан.

Так у 1948 р. з Німеччини й Австрії виїхало бл. 28,000 українців до Англії, до 10,000 — до Бельгії, 5,000 — до Франції; того ж року бл. 5,000 виїхало до Південної Америки, головно до Арґентіни.

В наступних роках понад 100,000 українців виїхало з Німеччини й Австрії, головно до країн давнього скупчення українських еміґрантів; до Америки бл. 60,000 і до Канади бл. 30,000; деяке число також до Бразилії й Арґентіни. Крім того, українці переселювались до країн, в яких української еміґрації ніколи не було — головно до Австралії — бл. 20,000, по кілька тисяч — до Венесуелі, Нової Зеляндії, Параґваю, Уруґваю, Чіле.

У висліді цих рухів, з 200-тисячної маси українців у Німеччині й Австрії, в цих країнах залишилось зверх 20,000 українців у тому числі 3—4,000 в Австрії. За останній час має місце відплив українців з Англії, Бельгії й Франції (тут — навіть давніх поселенців з часів між двома світовими війнами) до Канади, так, що автоматично число українців у цих країнах зменшується. Цей процес триває далі.

Число українців по цей бік залізної заслони точно невідоме, бо урядові переписи (за винятком Канади) не подають числа українців або не подають його вірно. Отже треба робити обрахунки на підставі еміґраційної статистики, взявши до уваги природний приріст. Це число осіб українського походження, з яких частина вже не володіє українською мовою, зокрема в Америці. До того ж більшість українських еміґрантів із Закарпаття почувається окремою етнічною групою, має свою окрему греко-католицьку церковну ієрархію і свої установи (їх число вище 300,000).

Такі приблизні числа українців під сучасну пору:

ЗДА	900—1,000,000
Канада	400,000
Арґентіна	100,000
Бразілія	80,000
Венесуела	2,000
Параґвай, Уруґвай	20,000
Чіле	1,000
Великобританія	40,000
Франція	40,000
Німеччина	20,000
Бельгія	7,000
Інші країни Зах. Европи і Туніс	3,000
Юґославія (давні колоністи в Бачці і молодші в Боснії)	30,000
Австралія	20,000
Нова Зеляндія	2,000
Разом	1,650,000 і 1,750,000

Це вже здебільшого — зокрема в ЗДА і Бразілії, менше в Канаді — уродженці нових країн. На таких припадає мабуть 2/3; лише 1/2 народилась в Україні. З уроджених в Україні народилося в Галичині понад половина всіх, на Закарпатті — менше за 1/5, на Буковині — бл. 3/4, на українських Центральних і Східніх Землях — разом із Північнозахідними — ледве 1/4.

З віроісповідного погляду якихсь 75% припадає на приналежність до української католицької церкви, понад 20% — на православних, а неповних 5% припадає на інших.

Несприятливою демографічною прикметою українців в Америці, Західній Европі й Австралії є перевага чоловіків над жінками, зокрема серед найновішої еміґрації, бо це впливатиме на поширення денаціоналізаційних процесів (мішані подружжя).

(„Н. Шл.").

Вступайте в члени У. Н. Союзу

• БИЗНЕСОВІ НАГОДИ •

ҐРОСЕРНЯ
НА ПРОДАЖ. ДЕШЕВО.
110 East 7th Street,
New York City

• РОЗШУКИ •

Пошукую наших кумів Стефанію і Михайла ГОЛЕЧ (Golecz). Прошу писати на адресу:
I. HLYNSKYJ
114 — 12th St. N. W., Canton, O.

• ПРАЦЯ •

ЛІНОТИПИСТА,
зокрема зі знанням композиції, негайно потребує друкарня при Осередку Української Православ. Церкви в Баунд Брук, Н. Дж. Догідні умови. Писати на адресу:
UKR. ORTHODOX CENTER
P. O. Box 376
So. Bound Brook, N. J.

ПОТРІБНО ПОРТЕРІВ

на ніч, — від 6-тої вечером. Праця 5 днів в тижні.

Платня $50.00 за 40 годин, лікарська опіка (госпіталізейшен) і платні вакації.

По інформації прошу голоситися у середу і четвер від 10 до 5-тої вечером в Engineer's Office у п. Михайла Гурина.

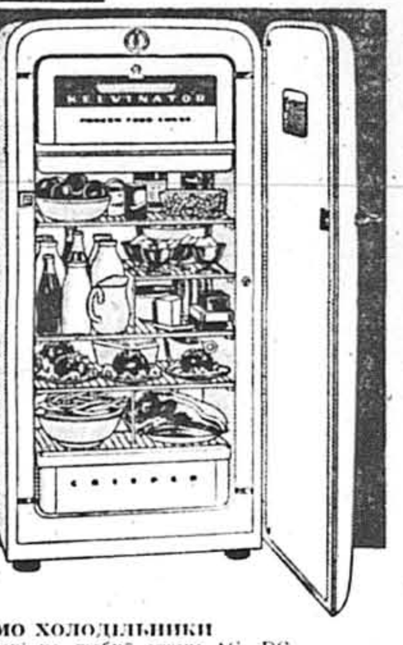
ABRAHAM STRAUSS
DEPT. STORE
Fulton Avenue
Hempstead, Long Island, N. Y.

ЗВЕРТАЄМО УСІМ УВАГУ, що репрезентований мною

"KELVINATOR"

найстаршої відомої фірми холодільників, що її найновіші моделі мають такі спеціяльні вигоди:

1. З самого верху льодівня (cold seal фрізер), найнеобхідніша річ для замороження.
2. На всю ширину шафка зі спеціяльним заморожувальним сховищем для м'яса.
3. Охолодження охоплює усю поємність холодільника — до найнижчої полиці.
4. Окрема висока поличка для пляшок.
5. Окреме приміщення для ярини і масла.

УВАГА!
Направа і інсталяція всяких холодільників — домашніх і комерційних, гарантована, скора, точна і чесна обслуга.

ПРОДАЄМО ХОЛОДІЛЬНИКИ
нові і перероблені на любий струм AC—DC
ЗА ГОТІВКУ КУПУЄМО
вживані холодільники тільки такі, що мають відкритий доступ до мотора „Відкритий Юнит".
ЮРІЙ СПІГА
Телефон: ORegon 3-4448
107½ ST. MARK'S PL. (E. 8th St.), NEW YORK, N. Y.

Перевози - - Місцеві - - Далекобіжні
УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
В. Е. БОГАЧЕВСЬКИЙ
335 EAST 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. — TEL. OR. 3-2484

СИВЕ ВОЛОССЯ ЩЕЗАЄ
БЕЗ ФАРБУВАННЯ

Чудовий препарат можна тепер дістати, щоб повернути сиве волосся до природної темної краски, наче магічним способом. Коли уживати його кожного дня на короткий час, він поступово і чудесно переміняє сивий вигляд на природний колір. Тямте: темне волосся дає вигляд молодости.

Якщо ви хочете випробувати цей дивуючий препарат без риску, то вишліть оцей вирізок до TRYSAN CO., Dept. 67, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам 2 півтретя-доларової вартости пляшки за $4 з додатком федерального податку в 80 цнт. Це знижка в $1.20 на правильній ціні. Якщо, після ужиття згідно з вказівками, ви не будете задовільні з яких небудь причин, вам звернуть повну грошеву заплату.

Ім'я ___________
Адреса ___________
Місцевість ___________ Стейт ___

МУЖЧИНИ, ЖІНКИ

Якщо ви не вдоволені тим, що не можете втішатися вигодами, які вам дає ПРИРОДА, тому що вам їх замало або не до вподоби, з недостачі належних вітамінів в щоденній дієті, то прочитайте оце.

Вас повинні спеціяльно цікавити вістки від тих, що мали найбільші добродійства з уживання формули, знаної як TRI-X. Це та формула, якої щоденна доза дає більше ніж мінімальне запотребування для дорослих деяких загально признаних вітамінів.

Якщо ви відчуваєте, що ви теж можете скористати з такого складника, то ви будете раді довідатися, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлете оцей вирізок до OREGON DRUG PRODUCTS Dept. 3, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам негайно пачку вартости $3.50 відворотною поштою. Не потребуєте посилати грошей з замовленням. Заплатите поштареві при доставі.

Ім'я ___________
Адреса ___________
Місцевість ___________ Стейт ___

ТУРБУЄ ВАС ВАШЕ ВОЛОССЯ?

Якщо ви стурбовані тим, що ваше волосся занадто випадає або рветься на кінчиках через неприродну сухість, ви зрадієте, як довідаєтесь від людей, що колись хворіли на випадання волосся на голові. Вони врятували себе від цієї недуги вживання нового ліку, що зветься ТРАЙСАН (Trysan).

Доходять відомості, що ці й інші турботи з волоссям, які бувають від сверблячки, малого лишаю тощо, припинилися завдяки правильному вживанню цього чудового ліку.

Не зволікайте, аж поки погіршає стан вашого волосся, а зараз же вживайте ТРАЙСАНУ. Ми маємо його тепер в обмеженій кількості. Ви зможете дістати його за спеціяльну ціну, коли надішлете поштою повідомлення до Trysan Co., Box 226, Dept. 201, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам дві тридоларові пачки за $5, тобто із знижкою $1 від звичайної ціни. Коли посилати післяплатою (C.O.D.), тоді додати ще поштову доставу.

Імя ___________
Адреса ___________
Місто ___________ Стейт ___

✝

В другі роковини смерти
бл. п. НАТАЛІЇ ДАНИЛЕВИЧ
буде відправлене в неділю, 29. червня, о год. 8-ій рано, в Нюйорській Церкві св. Юра при 7-ій вул. **ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ**, на яке Знайомих та Приятелів Покійної запрошує **МУЖ.**

ПЛАСТИНКИ „СТИНСОН"

Stinson records

Плити „Стинсон" продаються у всі частини світу. Ми маємо найбільший вибір найкращих українських плит в Америці.

Вимагайте в Вашого продавця грамофонних плит повний безплатний каталог українських і російських плит фірми „СТИНСОН". Якщо в нього не знайдеться нашого каталогу, то пишіть до нас безпосередньо на адресу:

Union Square Music Shop, Inc.
27 Union Square West, N.Y.C. 3, cor. E. 16th Street. Dept. U. S.

УВАГА! ГРОМАДЯНИ!
DUNLEY HAT SHOP
14 Saint Marks Place
NEW YORK, N. Y.

має на складі НОВІ ІМПОРТОВАНІ КАПЕЛЮХИ по найнижчій ціні, — солом'яні, панами та легкі фільцові на літо.

Дальше пригадуємо, що маємо відділ МУЖЕСЬКОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ, а саме: першої якости сорочки, спортові сорочки з короткими рукавами, дощевики, піжами знаної марки: "Jayson", "Fruit of the Loom" і "Reis"

Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріяльну та низьку фабричну ціну! — — — — — — — Говоримо по українськи. Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7—8 год. рано на хвилях 1480, (станція WHOM).

Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARKS PLACE, (Іся 8. вул., Bet. 2 & 3 Ave.) NEW YORK

• Професійні оголошення •

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 8:45 ввечорі. В неділі від 11 до 1 попол.

Dr. Med. R. TYLBOR
59 East 3rd St. (коло 2nd Ave.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги Flouroscony. X-Ray Electrocardiograph, Analysis. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів.
Офісові години: щодня 1-3 і 5-8 p.m. В неділі від 10-2 попол.

• ОКУЛІСТ •

ВСЯКІ ХВОРОБИ ОЧЕЙ
лікує спеціяліст — окуліст
Д-р ОСИП ЖАБНЕР
Години приняття:
Середа, четвер, п'ятниця, субота від 10-12, та понеділок, середа, п'ятниця від 6-8.
35 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Tel.: OR. 4-8038

IVAN FRANKO'S "MOSES"
With a biographical sketch of IVAN FRANKO
by STEFEN SHUMEYKO
Translation:
by WOLODYMYR SEMENYNA
Price 50 cents.
"SVOBODA" BOOKSTORE
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

З. БЕРЕЗОВСКІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
УПРАВИТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-5746
Дві нові в модернім кольоніяльнім стилю каплиці.
Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці маєткового стану.
ІВАН БРОЩАК, нотар.

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як **$150**
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 2857. Нюхом прочуває тенета.

„Чи ти, Тарзане, чув коли про тих коріянів, цю білу расу, давніше?", питався д-р Вонг Тай. — „Тільки з чуток і поголосок", відповіла малполюдина.

„Кажуть, що це дикі білі, що живуть явно по варварськи", він продовжував. „Жадна людина ніколи не знайшла їхньої країни і не розповіла про неї".

„Ти турботний, Тарзане?", шепотів О'Рорке. „Так", допускала малполюдина. „Я відчуваю немов би ми йшли в засідку".